

**YENİ NESİL
SORU BANKASI**

TÜRKÇE

Fatma YARALI

**EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI**

Copyright ©

Evrensel İletişim Yayın Dağıtım
San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı
yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması
yasaktır.

Genel Yayın Yönetmeni

Engin KARAPINAR

Yazar

Fatma YARALI

Redaksiyon

Sinan AYDIN

Dizgi - Tasarım

Mustafa ÖZKAN

Basım Yeri

Korza Basım

ISBN

978 - 605 - 7958 - 02 - 0

**EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI**

Zübeyde Hanım Mah. 655. Cad. No.: 15/A

Altındağ / ANKARA

Tel: (0312) 384 65 00 Faks: (0312) 384 61 00

email: evrensel@evrenseliletisim.com.tr

www.evrenseliletisim.com.tr

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden îlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan îlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

ÜNİTE - 1: SÖZCÜKTE ANLAM

GERÇEK, MECAZ, TERİM ANLAM, KAVRAM ALANI, SÖZCÜKLERİN ÇAĞRIŞTIRDIĞI İFADELER, SÖZCÜK SIRALAMA

TEST 1:	8-9
ETKİNLİK 1-6:	10-13
SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ (EŞ ANLAMLI/YAKIN ANLAMLI/ZİT ANLAMLI/EŞ SESLİ SÖZCÜKLER)	
TEST 1	14-15
ETKİNLİK 1-5	16-19
YABANCI SÖZCÜKLERİN TÜRKÇE KARŞILIKLARI	
TEST 1	20-21
ETKİNLİK 1-3:	22-23
DEYİMLER, ATASÖZLERİ, ÖZDEYİŞLER	
TEST 1:	24-25
ETKİNLİK 1-4:	26-27
ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-8:	28-44

ÜNİTE - 2: CÜMLEDE ANLAM

NEDEN-SONUÇ/ AMAÇ-SONUÇ/ KOŞUL-SONUÇ/ KARŞILAŞTIRMA CÜMLELERİ

TEST 1:	46-47
ETKİNLİK 1-4:	48-49
ÖZNEL-NESNEL ANLATIM CÜMLELERİ, ÖRTÜLÜ ANLAM	
TEST 1:	50-51
ETKİNLİK 1-4:	52-53
GERÇEK, HAYALİ, ABARTILI, DUYGUSAL İFADELER/ DESTEKLEYİCİ, AÇIKLAYICI, ÖZETLEYİCİ VE SONUÇ BİLDİREN, DÜŞÜNCENİN YÖNÜNÜ DEĞİŞTİREN İFADELER	
TEST 1:	54-55
ETKİNLİK 1-7:	56-59
DUYGU İFADE EDEN CÜMLELER	
TEST 1:	60-61
ETKİNLİK 1-2:	62-63
CÜMLE TAMAMLAMA, CÜMLE OLUŞTURMA	
TEST 1:	64-65
ETKİNLİK 1-2:	66-67
ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-7:	68-81

ÜNİTE - 3: PARAGRAFTA ANLAM

PARAGRAFTA KONU, ANA DÜŞÜNCE

TEST 1:	84-85
---------------	-------

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

TEST 1:	86-87
---------------	-------

PARAGRAF OLUŞTURMA

TEST 1:	88-89
ETKİNLİK 1-7:	90-95
ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-9:	96-115

ÜNİTE - 4: MEDYA OKURYAZARLIĞI VE GÖRSEL OKUMA

MEDYA, AKILLI İŞARETLER

TEST 1: 118-119

ETKİNLİK 1-6: 120-123

TABLO VE GRAFİK YORUMLAMA

TEST 1: 124-125

ETKİNLİK 1-4: 126-127

RESİM, FOTOĞRAF, KARİKATÜR, AFİŞ YORUMLAMA

TEST 1: 128-129

ETKİNLİK 1-4: 130-133

ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-7: 134-157

ÜNİTE - 5: BİÇİM BİLGİSİ (SÖZCÜKTE KÖK VE EKLER)

BİÇİM BİLGİSİ (SÖZCÜKTE KÖK VE EKLER)

TEST 1-2: 160-163

ETKİNLİK 1-6: 164-167

ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-2: 168-169

ÜNİTE - 6: SES BİLGİSİ

ÜNSÜZ SERTLEŞMESİ, ÜNSÜZ YUMUŞAMASI, ÜNLÜ DÜŞMESİ, ÜNLÜ DARALMASI, ÜNSÜZ TÜREMESİ

TEST 1: 172-173

ETKİNLİK 1-3: 174-175

ÜNSÜZ SERTLEŞMESİ, ÜNSÜZ YUMUŞAMASI, ÜNLÜ DÜŞMESİ, ÜNLÜ DARALMASI, ÜNSÜZ TÜREMESİ

TEST 1: 176-177

ETKİNLİK 1-2: 178-179

ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-2: 180-183

ÜNİTE - 7: YAZIM KURALLARI

BÜYÜK HARFLERİN YAZIMI

TEST 1-2: 186-189

SAYILARIN YAZIMI, YAZIMI KARIŞTIRILAN SÖZCÜKLER

TEST 1: 190-191

ETKİNLİK 1-5: 192-195

ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-2: 196-199

ÜNİTE - 8: NOKTALAMA İŞARETLERİ

TEST 1-4: 202-209

ETKİNLİK 1-8: 210-215

ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-2: 216-219

ÜNİTE - 9: SÖZ SANATLARI

TEST 1: 222-223

ETKİNLİK 1-6: 224-227

ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-3: 228-233

ÜNİTE - 10: METİN TÜRLERİ

HİKÂYE, MASAL, FABL, HABER METNİ, DİLEKÇE

TEST 1: 236-237

ETKİNLİK 1-6: 238-243

ÜNİTE TEKRAR TESTİ 1-2: 244-247

CEVAP ANAHTARLARI (ETKİNLİKLER) 250-266

KONU TESTİ CEVAP ANAHTARI 268-274

SÖZCÜKTE ANLAM

1. ÜNİTE

**BECERİ
TEMELLİ
SORULAR**

**OKULA
YARDIMCI**

**KİLİT
BİLGİLER**

**MEB
MÜFREDATINA
UYUMLU**

**KONU
ÖZETİ**

KİLİT BİLGİ

Türkçede bazı sözcükler çok anlamlıdır. Çok anlamlı sözcükler:

- Gerçek anlamlı sözcükler
- Mecaz anlamlı sözcükler
- Terim anlamlı sözcüklerdir.

Sözcüğün sözlükteki ilk anlamına “gerçek anlam” denir.

- Sıcak havalarda yürünmez. (havadaki yüksek ısı)
- Renkli kıyafetler bana (beyaz dışında başka rengi olan) yakışır.

Sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamına “mecaz anlam” denir.

- Sıcak bakışları içimizi ısıttı. (dostça, sevgi dolu)
- O, sınıfın en renkli öğrencisiydi. (ilginç nitelikleri olan kimse)

Bilim, sanat, spor gibi alanlarda özel anlam taşıyan sözcükler “terim anlamlı” sözcüklerdir.

- Oyunun ilk perdesi çok eğlenceliydi.
- Müzik dersinde notaları öğreniriz.

1. Bilim, sanat, spor gibi alanlarda özel anlam taşıyan sözcüklere “terim anlam”, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamına “mecaz anlam” sözcüğün sözlükteki ilk anlamına “gerçek anlam” denir.

“Ses” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde parantez içinde verilen anlama uygun olarak kullanılmamıştır?

- A) Gençliğin sesini halka duyuran oldukça etkili bir dergi çıkaracağız. (gerçek anlam)
- B) Sahile vuran dalgaların sesi hemen herkese huzur verir. (gerçek anlam)
- C) Ses havada dalgalar hâlinde yayılır. (terim anlam)
- D) Vicdanının sesini dinlemeyi zamanla öğrenir insan. (mecaz anlam)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açmak” sözcüğü, “bir şeyi kapalı olma durumundan kurtarmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Dönüş yolunda radyoyu açıp şarkılar dinledik.
- B) Karla kaplanan yolu açmak için belediye ekipleri sabaha kadar çalıştı.
- C) Kimseyi uyandırmamak için kapıyı sessizce açarak parmak uçlarında içeri girdi.
- D) Babam, sabah dükkânı açtığı anda ilk işi etrafı temizlemek olurdu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “acı” sözcüğünün anlamı yanlış verilmiştir?

- A) Yanan parmaklarına krem sürünce parmaklarının acısı biraz hafifledi. (rahatsızlık, ızdırap)
- B) İnsan, ölüm acısını en çok yalnız kaldığında hisseder. (üzüntü, keder)
- C) Acı poyraz, kıyı şeridindeki bütün seralara zarar vermiş. (şiddetli)
- D) Salondaki acı kahverengi mobilyalar odayı daha küçük gösteriyor. (tatlı karşıtı)

4. “Bakmak” sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde “Pasaport işlerine kim bakıyor?” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Mustafa Bey, bu koca şehirde memur maaşıyla üç çocuğuna bakıyor.
- B) Doktorun baktığı hasta uygulanan tedaviye cevap vermemiş.
- C) Çok yoğunum, hasta hâlimle evin bütün işleri bana bakıyor.
- D) Zili birkaç defa çaldık ama lobiye bakan kimse yok.

5. Bilim, sanat, spor gibi alanlarda özel anlam taşıyan sözcüklere “terim anlam”; sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamına “mecaz anlam”; sözcüğün sözlükteki ilk anlamına “gerçek anlam” denir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi parantez içinde verilen anlamda kullanılmamıştır?

- A) Sol anahtarını bugünkü müzik dersinde öğrendik. (terim anlam)
 B) Ezgi'yle aramızdaki dostluk bağı çok güçlüdür. (gerçek anlam)
 C) Bu bakış açısı ona yeni ufuklar açmıştı. (mecaz anlam)
 D) Bahçedeki derin çukur çocukların eseriymiş. (gerçek anlam)

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı kavram alanına giren sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Lodos güneybatıdan, poyraz kuzeydoğudan esen rüzgârlardır.
 B) Köyde tereyağı, peynir ve yoğurdumuzu kendimiz yaparız.
 C) PTT Pul Müzesinde pek çok mektup ve pul sergileniyor.
 D) Evini, arabasını satıp ailesiyle buralardan gitmek istiyordu.

7.

Bir düşüncenin, görüntünün ya da davranışın bir başkasını hatırlatmasına “çağrışım” denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen görsele ait çağrışımlardan değildir?

- A) Deniz B) Güneş C) Yağmur D) Kum

KİLİT BİLGİ

Bir düşünce, görüntü vb.nin bir başkasını hatırlatmasına “çağrışım” denir.

Başkomutan → Lider

Cumhuriyet → Çağdaşlaşma

Sözlükte sözcüklerin alfabetik sırayla yer aldığı unutulmamalıdır. Sözcük sıralaması yapılırken önce ilk harflere bakılır, ilk harfler aynıysa sırayla diğer harflere bakılarak sıralama yapılır.

Abla
 Acılı
 Deniz
 Gündüz
 Güneş

Aynı kavram alanına giren kelimeler ortak ya da benzer işler için kullanılan, farklı anlamlar taşıyan kelimelerdir.

Resim
 Müzik
 Dans
 Tiyatro

} Sanat

Etkinlik I

Aşağıda çeşitli sözcüklerin anlamları ve cümle içindeki kullanımları verilmiştir. Verilen cümlelerle anlamları eşleştiriniz.

ANLAMLAR

atlamak

CÜMLELER

Bir yüksekliği veya engeli fırlatarak aşmak
Yüksekçe bir yerden alçak bir yere kendini bırakmak
Okuma, yazma veya sayı sayma gibi işlemlerde bazı yerleri geçmek
Binmek

Otobüse atlayıp eve gidelim.
Küçük köpek duvardan atlayarak kaçmış.
Bu bölümü atladiğı için konuyu tam anlayamamış.
Kediler çok yüksek yerlerden bile atlayabilirler.

ANLAMLAR

çalmak

CÜMLELER

Bir müzik aleti kullanmak
Başkasının malını gizlice almak
Vurarak ses çıkarmak
Ses çıkarmak, ses vermek
Benzemek, andırmak

Kapıyı çalmadan kimsenin odasına girmemeliyiz.
Evdeki eşyaları çalan hırsızlar yakalandı.
Gitar çalmayı kimden öğrendin?
Kızın gözleri elaya çalıyor.
Islık çalarak evin önünden geçip gitti.

ANLAMLAR

açmak

CÜMLELER

Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek
Engeli kaldırmak
Alanı genişletmek
Rengin koyuluğunu azaltmak
Beğenmek

Burası seni açmadıysa başka yere gidelim.
Rengin uyması için boyayı biraz açalım.
Anıtın çevresini daha da açtılar.
Karla kapanan yolu iki saatte zor açmışlar.
Kapıyı açınca içeri serinlik girdi.

Etkinlik 2

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin hangi anlamda (gerçek/mecaz) kullanıldığını altlarına yazınız.

1

Boş hayaller peşinde koşmayı bırakmalısın.

(.....)

2

Yere düşen bardak çatlamış.

(.....)

3

Dişli rakipler arasında kendine yer bulmak istiyor. (.....)

4

İçeride yeterli sıcaklık yok, herkes üşüyor.

(.....)

5

Konuşulanları duyunca sınırdan patladım.

(.....)

6

Kazak için aldığım ip inceymiş.

(.....)

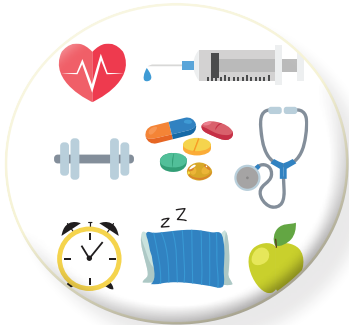
ÖNEMLİ NOT

Sözcüklerin gerçek ya da mecaz anlamı ol-
ması kullanıldığı cümle-
ye göre değişir.

Etkinlik 3

Aşağıda verilen görsellere uygun terimleri “terim kutusu”ndan bularak uygun boşluklara yazınız.

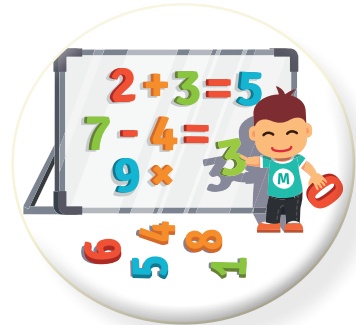

TERİMLER

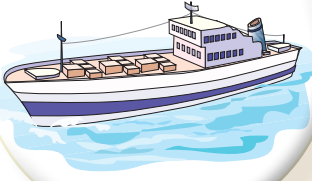
- stetoskop
- köşegen
- dekor
- nota
- majör
- üçgen
- aç
- sol anahtarı
- ilaç
- perde
- kalp

Etkinlik 4

Aşağıda verilen görsellerle aynı kavram alanına giren kelimeleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

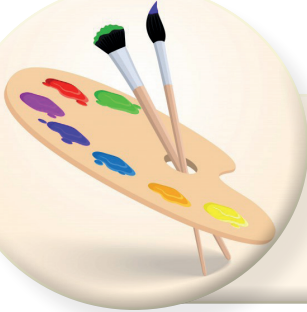

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Etkinlik 5

Aşağıda verilen kelimelerin çağrıştırdığı ifadeleri altlarına yazınız.

.....

.....

.....

.....

Etkinlik 6

Aşağıdaki sözcükleri sözlük sırasına göre sıralayınız.

esnek

1

eksik

2

elma

3

erik

4

eski

5

Sıralama:

.....

ferah

1

fikir

2

far

3

fular

4

fayda

5

Sıralama:

.....

sarı

1

sulu

2

susam

3

siyah

4

salı

5

Sıralama:

.....

kalem

1

kâğıt

2

kuş

3

kağı

4

kutu

5

Sıralama:

.....

aylık

1

ayak

2

askı

3

acemi

4

algı

5

Sıralama:

.....

KİLİT BİLGİ

1.

Sesleri farklı, anlamları aynı olan sözcüklere “**eş anlamlı (anlamdaş)**” sözcükler denir.

Ödül-mükâfat

Önlem-tedbir

Yaşlı-ihtiyar

Anlam bakımından birbirlerine çok yakın olmalarına rağmen aynı anlamı vermeyen sözcüklere “**yakın anlamlı sözcükler**” denir.

Bol-geniş

Doğru-dürüst

Yalan-yanlış

S	I	K	I	L	M	A	K
A	G	Ü	T	Y	A	K	Ü
H	A	S	R	E	T	T	S
T	K	F	E	S	R	Ş	M
I	I	E	Y	K	S	İ	E
Ç	A	L	I	Ş	M	A	K

Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yakın anlamlısı verilen bulmacada yoktur?

A) Kırılmak

B) Özlem

C) Usanmak

D) Çabalamak

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcük çiftlerinden hangileri karşıt anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

A) Doktor, anneme ağır taşımaması gerektiğini söylemiş.

Bahar aylarında hafif giysiler tercih ederim.

B) Dar giysileri mevsime uygun değildi, onu terletiyordu.

Kuzular geniş çayırlara yayılmış, otluyor.

C) Arkadaşlarıma yetişmek için hızlı yürümeliyim.

Yavaş adımlarla içeri süzülüp etrafa baktı.

D) İyi kazanıyor olmalı ki bu arabayı alabilmiş.

Daha önce böyle güzel bir film izlememiştim.

3. “Kalın” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ince kapaklı kitap” ifadesindeki ince sözcüğünün karşıtı olarak kullanılmıştır?

A) Ergenlik çağına olduğu için sesi kalındı, bu durum geçiciydi yani.

B) İnce düşünceli biri olarak tanınır ve sevilirdi çevresinde.

C) Evin kalın pencereleri ses geçirmez olduğundan gürültüden etkilenmiyoruz.

D) Kalın bir sis tabakası dağın doruğunu kaplamıştı.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş anlamlısı olan bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Zeynep kafasını duvara çarpınca canı çok acımış.
 B) Sait Faik Abasıyanık, Türk öykücülüğünün en önemli isimlerindendir.
 C) Piknik için yanımıza aldığımız yiyecekler bayatlamış.
 D) Seneler geçmesine rağmen bu şehir eski dokusunu hiç kaybetmedi.

5. Vurulmuşum toprağına, taşına,
Yerde gezen, gökte uçan kuşuna.

Baharına, yazına, karakişına

Vurulmuşum.

Eli kalem, eli kazma, eli kürek tutan,

Yüzü toprak kokan,

Sınırlarında omuz omuza yatan

İnsanlarına...

Benim iyi yürekli kardeşlerim

Hep senin dostlarındır;

Benim çiğdem kokulu memleketim.

Dizelerdeki sözcüklerle ilgili aşağıdaki belirlemelerden hangisi yanlıştır?

- A) “Yerde” ve “gökte” sözcükleri zıt anlamlıdır.
 B) “Yürekli” sözcüğünün eş anlamlısı “kalpli” sözcüğüdür.
 C) “Memleketim” sözcüğünün eş anlamlısı “şehir, ülke, yurt” sözcükleridir.
 D) “Kardeşlerim” ve “dostlarım” sözcükleri birbiriyle eş anlamlıdır.

6. Bu şehrin olanaklarından herkes yararlanmalı.

Davetinizi memnuniyetle kabul ederdim işim olmasaydı.

Konuyu ayrıntılarıyla araştırıp size en kısa sürede bilgi vereceğim.

Milletimiz atalarına her zaman minnet ve saygı duyar.

Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yukarıdaki cümlelerde bulunmamaktadır?

- A) Çağrı B) İmkân C) Toplum D) Detay

KİLİT BİLGİ

Anlam bakımından birbirinin tam tersi olan sözcüklere “**karşıt (zıt) anlamlı sözcükler**” denir.

İyi **X** kötüGece **X** gündüzHızlı **X** yavaş

Sözcüğün olumsuz karşıt anlamı değildir. Olumlu-olumsuz sözcüklerin kökleri aynıdır, zıt anlamlı sözcüklerin ise farklıdır.

gelmek **X** gitmek
(karşıt)

gelmek **X** gelmemek
(olumsuz)

Sesleri aynı, anlamları farklı olan sözcüklere “**sesteş (eş sesli) sözcükler**” denir.

Arabaya bindi.Çekilişe bin kişi katıldı.

NOT:

Gözlerim ablamla aynı renk.

Dolabın gözü ne kadar karışık!

Yukarıdaki “göz” sözcükleri anlamları tamamen farklı olmadığı için sesteş değildir.

Etkinlik I

Aşağıda verilen sözcüklerin eş anlamlılarını bulmacadan bulup üstlerini çizerek belirtiniz.

YIL

CEVAP

YAŞAM

VATAN

ARMAĞAN

ÖYKÜ

SORU

MACERA

UYUM

DAVET

YETENEK

SINIF

ULUS

TECRÜBE

SONUÇ

A	N	I	S	E	N	E	E	H	İ	U	T	A	R
T	O	N	O	D	E	R	S	L	İ	K	Ş	H	İ
A	A	S	R	F	T	C	U	Y	Ş	A	H	E	M
Y	Z	G	U	H	İ	K	A	A	K	B	A	N	İ
A	S	K	İ	L	C	A	L	N	H	İ	İ	K	L
H	E	D	İ	Y	E	O	F	İ	N	L	G	E	L
A	R	İ	D	H	M	Ş	U	T	O	İ	H	L	E
K	Ü	R	Ç	A	Ğ	R	İ	O	J	Y	U	R	T
İ	V	Y	A	B	M	A	Y	M	N	E	D	Ü	O
Ş	E	N	D	E	N	E	Y	İ	M	T	U	Y	K
İ	N	G	L	H	İ	K	Â	Y	E	Ü	Ğ	A	J

Etkinlik 2

Aşağıda verilen yakın anlamlı sözcükleri eşleştirerek birer cümlede kullanınız.

1. Usanmak

a. Göndermek

2. Küsmek

b. Durmak

3. Beklemek

c. Anlatmak

4. Gezmek

d. Sessiz

5. Yollamak

e. Sıkılmak

6. Söylemek

f. Dolaşmak

7. Sakin

g. Kınılmak

ÖNEMLİ NOT

Eş anlamlı sözcükler
her cümlede birbirinin
yerine kullanılabilir.

Sözcükler

Cümleler

Söylemek

Şarkı söylemek bana keyif veriyor.

Anlatmak

Öğretmen anlatınca konuyu anladım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ÖNEMLİ NOT

Yakın anlamlı sözcükler
her cümlede birbirinin
yerine kullanılamaz.

Etkinlik 3

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin kullanıldıkları cümleye göre zıt anlamlılarını belirleyip altlarına yazınız.

1	Böyle <u>dar</u> sokaklarda araç sahipleri park sorunu yaşar. (.....)
2	Üzerindeki kazak sana <u>dar</u> olmuş. (.....)
3	<u>Açık</u> kapıdan içeri kedi girmiş. (.....)
4	Yazın genelde <u>açık</u> renk giysiler tercih edilir. (.....)
5	Bu <u>kötü</u> günlerde yanımda dostlarım olmalıydı. (.....)
6	Küçük kız <u>kara</u> gözleriyle etrafa bakıyordu. (.....)

Etkinlik 4

Aşağıda verilen bilgileri doğru/yanlış olmaları bakımından değerlendiriniz. Doğru olan cümlelerin sonundaki kutucuğu yeşile, yanlış olan cümlelerin sonundaki kutucuğu kırmızıya boyayınız.

“İki diş sarımsak yedim.” ve “Diş doktoruna gideceğim.” cümlelerindeki diş sözcükleri sestesh sözcüklerdir.

“Darılmak” ve “gücenmek” sözcükleri eş anlamlıdır.

“Ailesi iyi para kazanıyormuş.” cümlesindeki “iyi” sözcüğünün karşıtı “kötü” sözcüğüdür.

Sözcüklerin karşıt anlamları kullanıldığı cümleye göre değişir.

Türkçede her sözcüğün karşıt anlamlısı yoktur.

“Şirket kâr etmeye başladı.” ve “Kar yağışı giderek artıyor.” cümlelerindeki altı çizili sözcükler sesteshir.

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

Etkinlik 5

Aşağıdaki görselleri karşılayan sözcükleri ve bu sözcüklerin sesteşlerini belirleyerek cümle içinde kullanınız.

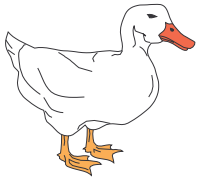
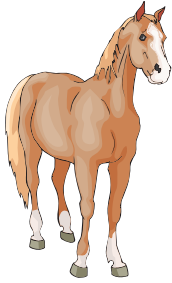
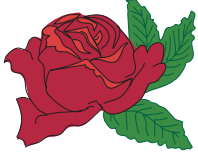
Sözcükler

Cümleler

Demli çay içmek mideye zararlıdır.

Küçükken köyümüzdeki çayda balık avlamaya çalışırdık.

KİLİT BİLGİ

“Türk dili dillerin en zenginlerindendir. Yeter ki bu dil şuurla işlensin.”

Atatürk'ün de vurguladığı gibi dil bilinci çok önemlidir. Dilimizin yabancı dillerin istilasına uğramasına izin vermemeliyiz. Yabancı sözcüklerin Türkçe karşılıklarını bulup yaygınlaşmasını sağlamalıyız.

1. Dil kirliliği; hava, su, çevre kirliliğine benzemez. Dil kirlendi mi düşünce de kirlenmektedir. Dil kirliliği toplum kirliliğiyle özdeşdir. Dil, kültüre ve düşünceye can ve ruh verir. Düşüncenin de kültürün de enerjisi dildir. Dil düşünceye, düşünceler de topluma biçim kazandırır. Kültürel zenginliklerini koruyamayan toplumların kimlik bunalımına düştükleri tarihî bir gerçektir.

Bu paragrafta dil ile ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil, toplumun temel taşıdır bu sebeple dilimizi korumak hepimizin görevidir.
B) Dil kirliliği toplumu ilgilendiren en önemli sorundur.
C) Dil, kültürel öğelerin birleşmesinden oluşur.
D) Kültürüne sahip çıkamayan toplumlar yok olmaya mahkûmdur.

2.

Jenerasyon Nesil	Full Dolu	Agresif Saldırgan
Dizayn Tasarım	Okey Tamam	Alternatif Seçenek

Yukarıdaki görsel okul gazetesindeki bir yazıdan alınmıştır.

Bu yazının içeriği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Yabancı sözcüklerin doğru yazılışını öğrenmeliyiz.
B) Yabancı dilden alınmış sözcükler yerine onların Türkçelerini kullanmalıyız.
C) Dilimizi yabancı sözcükler kullanarak zenginleştirmeye çalışmalıyız.
D) Türkçe sözcüklerin yabancı karşılıklarını da öğrenmeliyiz.
3. Türk Dil Kurumu yabancı sözcüklerin Türkçe karşılıklarını bularak bunların halk arasında kullanımının yaygınlaşması için çalışmalar yürütmektedir. Bizler de Türk gençliği olarak dilimize sahip çıkmalıyız. Teknolojiyle hayatımıza giren yabancı sözcüklerin yerine uygun olan Türkçelerini kullanmalıyız. Örneğin “link” yerine, “online” yerine..... sözcüklerini kullanabiliriz.

Metinde yabancı sözcüklerin Türkçe karşılıklarının kullanılması önerilmektedir.

Buna göre, boş bırakılan yere aşağıdaki sözcüklerden hangilerinin getirilmesi uygun olur?

- A) ileti-canlı
B) bağlantı-çevrimiçi
C) adres-çevrimiçi
D) bağlantı-karşılıklı